

L'ACCC és membre de:

- World Federation of Science Journalists
- European Union of Science Journalists' Associations
- Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes
- Confederación de Sociedades Científicas de España
- Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació
- Cens d'entitats de foment de la llengua catalana de la Generalitat de Catalunya

EUSJA

focir

FECYT
FUNDACIÓN ESPAÑOLA
PARA LA CIENCIA
Y LA TECNOLOGÍA

L'Hospital Universitari Vall d'Hebron acull l'exposició «Menys rares»

Una mostra que vol donar visibilitat a la importància de la recerca en malalties rares

L'exposició *Menys rares*, organitzada per l'Associació Catalana de Comunicació Científica (ACCC), el Centro de Investigación Biomédica en Red de Enfermedades Raras (CIBERER) i el Centre Nacional d'Anàlisi Genòmica (CNAG) sobre recerca en malalties minoritàries, estarà exposada del 2 al 19 de febrer al vestíbul de l'àrea maternoinfantil de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron de Barcelona (Passeig de la Vall d'Hebron, 119-129).

La mostra, inaugurada el 2014 a la Biblioteca Sagrada Família de Barcelona, posa en evidència la realitat d'aquest tipus de malalties que sumen entre 5000 i 7000 diferents patologies al món. La Unió Europea considera minoritàries aquelles que afecten menys d'una persona de cada 2000, segons indica www.orpha.net. La majoria tenen un origen genètic, fet que implica que la recerca biomèdica en el camp de la genètica sigui determinant en la recerca de teràpies i medicaments per al seu tractament. A tot això se suma l'ample desconeixement mèdic i científic que existeix sobre aquestes malalties.

Hi ha diferents grups de recerca repartits per tota Espanya que treballen conjuntament a través d'entitats com el CIBERER —dependent de l'Institut de Salut Carlos III—, o el CNAG, que des de Barcelona col·labora en diversos projectes que investiguen aquest tipus de malalties. El 2013 va ser designat com a Any Internacional de les Malalties Rares i les dues institucions van unir esforços amb l'ACCC per donar visibilitat a la tasca desenvolupada pel seu personal científic en aquest àmbit i organitzar la mostra *Menys rares*, que ara arriba a l'Hospital Vall d'Hebron. L'objectiu de l'exposició és mostrar a la societat en què consisteixen les malalties rares i com es treballa per conèixer-les i pal·liar els efectes que causen en les persones que

les pateixen. A través de casos concrets -com la Síndrome de Lowe, la de Wolfram o la de Williams-, la mostra aproparà a totes aquelles persones que passin pel vestíbul de l'àrea maternoinfantil del hospital barceloní algunes de les investigacions més destacades en l'àmbit de les malalties rares. L'exposició inclou informació sobre el Programa d'Atenció de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron a les malalties minoritàries i un resum de la recerca que es fa en aquest Hospital, mitjançant el Vall d'Hebron Institut de Recerca (VHIR), en un centenar d'aquestes patologies en les que l'Hospital és referent.

L'ACCC és membre de:

- World Federation of Science Journalists
- European Union of Science Journalists' Associations
- Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes
- Confederación de Sociedades Científicas de España
- Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació
- Cens d'entitats de foment de la llengua catalana de la Generalitat de Catalunya

EUSJA

focir

L'exposició «Viatge al cristall» exposada a la Biblioteca Sagrada Família

Del 8 de gener fins al 2 de febrer

L'exposició itinerant *Viatge al cristall* va endisar els visitants en una expedició cap al descobriment de la matèria, un viatge a través del temps cap als començaments de la cristal·lografia. A través de 16 panells, *Viatge al cristall*, inaugurada el passat novembre a la Universitat de Barcelona (UB) en commemoració de l'Any Internacional de la Cristal·lografia, declarat per a 2014 per l'Assemblea General de les Nacions Unides, va difondre el coneixement d'aquesta ciència entre el públic no especialista. La mostra, que va inaugurar-se el 8 de gener i es podrà visitar a la Biblioteca Sagrada Família de Barcelona fins al 2 de febrer, explica quina és la utilitat dels cristalls i la seva influència en la vida quotidiana, sense oblidar l'atractiu que els cristalls han despertat en la humanitat des del seu descobriment fa milers d'anys. Coincidint amb la inauguració de l'exposició, el 8 de gener es va fer una xerrada sota el títol *Un món de cristalls*, a la sala d'actes de la Biblioteca a càrrec de Miquel Àngel Cuevas-Diarte, professor emèrit de Cristal·lografia i Mineralogia de la Facultat de Geologia de la UB.

Un viatge de descobriment

Viatge al cristall és una oportunitat perquè el públic no especialista descobreixi els fascinants secrets dels cristalls i per conèixer com han transformat el coneixement i influenciat la nostra vida.

A través d'aquest *Viatge al cristall*, el públic pot descobrir per què els cristalls intriguen tant a la gent, per què són tan útils per a la ciència i per què tenen un paper tan important a les nostres vides diàries. Les nombroses aplicacions de la cristal·lografia no només afecten les nostres vides sinó que també ens ajuden a comprendre el món en què vivim. Exemples d'aplicacions que deuen la seva existència a la cristal·lografia es troben per tot

arreu: des de petits implants dentals, una *tablet*, els medicaments que prenem, els gelats que mengem, el coneixement que tenim del centre de la Terra o de la configuració espacial de l'Univers.

El coneixement i la recerca sobre els cristalls són unes de les activitats científiques més importants i amb més futur per al progrés de la humanitat en multitud de camps. Prova d'aquesta preponderància són els 28 premis Nobel atorgats a científics dedicats al progrés de la cristal·lografia.

El professor Cuevas impartint la xerrada (foto: ACCC)

Viatge al cristall és una adaptació al català de l'exposició original *Voyage dans le cristal*, albergada per primer cop per la UNESCO a París com un esdeveniment dins de la Cerimònia Inaugural de l'Any Internacional de la Cristal·lografia. La mostra, organitzada i patrocinada per la UB, està dirigida per Miquel Àngel Cuevas-Diarte (UB) i Evelyn Moreno-Calvo (CSIC). S'han ocupat del contingut científic Raul Benages de l'Institut de Recerca en Energí de Catalunya (IREC) i Laura Bayès, Raquel Cordobilla, Mercedes Aguilar i Teresa Calvet, de la UB. L'ACCC col·labora en la seva difusió i itinerància.

L'exposició a la Biblioteca (foto: ACCC)

L'ACCC és membre de:

- World Federation of Science Journalists
- European Union of Science Journalists' Associations
- Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes
- Confederación de Sociedades Científicas de España
- Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació
- Cens d'entitats de foment de la llengua catalana de la Generalitat de Catalunya

EUSJA

focir

FECYT
FUNDACIÓN ESPAÑOLA
PARA LA CIENCIA
Y LA TECNOLOGÍA

Beques per assistir a la trobada amb científics guardonats amb premis Nobel a Lindau

Adreçades a periodistes membres de l'ACCC

Un any més, els organitzadors de les reunions de Lindau amb científics guardonats amb el premi Nobel col·laboren amb l'European Union of Science Journalists' Associations (EUSJA) i ofereixen algunes beques d'allotjament per a periodistes membres de les associacions que pertanyen a l'EUSJA, entre les quals, l'ACCC.

Del 28 de juny al 3 de juliol de 2015 se celebrarà la 65a trobada de Lindau, una cita científica on més de 60 científics guardonats amb el premi Nobel conviuran durant uns dies amb uns 600 estudiants de gairebé 80 països a la ciutat de Lindau, al sud d'Alemanya, per compartir amb ells el seu coneixement i experiències, i per inspirar-los i esperonar-los en la seva carrera científica. Els guardonats participants pertanyen als camps de la fisiologia, la medicina, la química i la física. Al web de l'ACCC podeu consultar la relació de científics premiats amb el Nobel que ja ha confirmat la seva assistència: <http://bit.ly/1Eaqcxu>

The Lindau Nobel Laureate Meetings
Educating, Inspiring, Connecting Scientific Generations since 1951

Cada any, al voltant de 150 periodistes científics de tot el món s'acrediten per tal d'informar sobre aquesta trobada interdisciplinària i trobar-hi inspiració per als seus articles. Els periodistes acreditats tenen accés lliure a totes les conferències i debats del programa. A més, tenen l'oportunitat de compartir moltes estones en un ambient informal amb els Nobel invitats i els estudiants.

L'EUSJA podrà disposar de fins a 10 beques per a periodistes socis de les associacions membres de l'EUSJA, a través de les quals cal fer

la sol·licitud. Les persones seleccionades podran assistir a les conferències i debats i demanar entrevistes als científics convidats. L'organització ofereix 4 nits d'allotjament als periodistes, però no cobreix el viatge (si algú desitja estar-s'hi més de 4 nits, es podrà fer la reserva, però la despesa anirà a càrrec del periodista).

Els requisits per sol·licitar una beca són ser soci/a d'alguna associació membre de l'EUSJA i treballar com a periodista en un mitjà de comunicació o com a periodista *freelance*.

Si teniu interès a assistir a Lindau, envieu la vostra sol·licitud a secretaria-tecnica@accc.cat amb còpia a mpiqueras@microbios.org, abans del 12 de febrer de 2015, indicant –en anglès allà on escaigui– nom i cognoms, correu electrònic, telèfon de contacte, unes poques línies que incloguin l'experiència professional i l'ocupació actual, el mitjà de comunicació en el qual treballeu o col·laboreu i un text explicatiu de l'interès periodístic que us motiva per voler assistir a la trobada.

Més informació sobre la trobada, en el web de l'organització: www.lindau-nobel.org.

Beques per visitar el Reactor Experimental Termonuclear Internacional al sud de França

Adreçades només als membres de l'ACCC que treballin com a periodistes

Vols conèixer en primera persona una de les col·laboracions científiques del món que cerca establir la fusió com a font d'energia sostenible? L'European Union of Science Journalists' Associations (EUSJA) posa a l'abast de les seves entitats membres, com ara l'ACCC, beques per visitar les instal·lacions del Reactor Experimental Termonuclear Internacional (ITER), dedicat a

L'ACCC és membre de:

- World Federation of Science Journalists
- European Union of Science Journalists' Associations
- Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes
- Confederación de Sociedades Científicas de España
- Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació
- Cens d'entitats de foment de la llengua catalana de la Generalitat de Catalunya

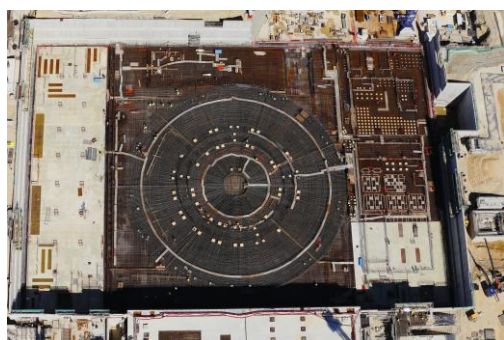
EUSJA

focir

l'estudi de l'energia atòmica. Les persones participants en aquest *study trip*, previst per al 18 i 19 de maig d'enguany, podran conèixer aquest indret situat al sud de França en el centre Cadarache a Saint-Paul-lès-Durance (a les Boques del Roine). En el següent enllaç podeu descarregar el programa preliminar: <http://bit.ly/1y5NkX0>

Imatge aèria de l'ITER (font: eusja.org)

La beca inclou dues nits d'allotjament a Aix-en-Provence, àpats i el transport entre l'hotel i la seu d'ITER. No inclou, però, el desplaçament des del país d'origen.

Poden optar a les beques periodistes que treballin en un mitjà de comunicació o que siguin *freelancers* i siguin membres de l'ACCC.

Les persones interessades hauran d'enviar un correu electrònic a secretaria-tecnica@accc.cat, amb còpia a mpiquerar@microbios.org, abans del 12 de febrer de 2015 amb les següents dades (en anglès allà on escaigui): nom i cognoms, adreça de correu electrònic, número de telèfon mòbil, lloc i data de naixement, adreça particular, nacionalitat, mitjà de comunicació per al qual treballa o amb el qual col·labora i unes línies indicant la formació i dedicació professional.

El centre ITER

Dissenyat per demostrar la viabilitat científica i tecnològica de l'energia de fusió, l'ITER serà el centre experimental d'energia de fusió més gran del món. La fusió és el procés que alimenta el sol i les estrelles: quan els nuclis atòmics lleugers es fusionen per formar-ne altres més pesats,

s'allibera una gran quantitat d'energia. La investigació en fusió està dirigida al desenvolupament d'una font d'energia segura, abundant i ambientalment responsable.

A més, ITER és la primera col·laboració global d'aquest tipus. Europa ha contribuït en gairebé la meitat dels costos de la seva construcció però compta també amb la participació de la Xina, Índia, Japó, la República de Corea, la Federació Russa i els EUA. Aquest centre d'energia de fusió s'està construint al sud de França a Saint Paul-lès-Durance.

II·lustració científica al barri de la Sagrada Família

L'ACCC exposarà obres de la 2a edició d'«II·lustraciència» i durà a terme un taller sobre il·lustració científica

Del 17 de febrer al 20 de març, 40 obres seleccionades de la segona edició del Premi Internacional d'II·lustració Científica que organitza l'Associació Catalana de Comunicació Científica (ACCC), *II·lustraciència*, es podran contemplar a l'Aula Ambiental del barri barceloní de la Sagrada Família (Carrer de Lepant, 281).

Les 40 obres seleccionades (imatge: ilustraciencia.cat)

A més a més, l'Aula acollirà un taller pràctic sobre dibuix naturalista destinat al públic general i als amants del dibuix que desitgin aprofundir en el coneixement teòric i pràctic de la il·lustració

L'ACCC és membre de:

- World Federation of Science Journalists
- European Union of Science Journalists' Associations
- Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes
- Confederación de Sociedades Científicas de España
- Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació
- Cens d'entitats de foment de la llengua catalana de la Generalitat de Catalunya

EUSJA

focir

FECYT
FUNDACIÓN ESPAÑOLA
PARA LA CIENCIA
Y LA TECNOLOGÍA

naturalista. El taller proporcionarà nocions bàsiques sobre el dibuix naturalista i endinsarà l'alumne en el fascinant món de l'observació i la representació de la natura. Aquest taller es durà a terme en dues sessions el 17 i el 19 de febrer. A data 27 de gener es van esgotar les places.

Aquestes activitats reben el suport de l'Ajuntament de Barcelona i de la Fundación Española para la Ciencia y la Tecnología (FECYT).

Més informació a www.illustraciencia.cat

Resum de la llista de correu

Els temes més comentats al gener

Una de les primeres converses de l'any ha estat que, segons l'Associació per promoure el Museu de Matemàtiques a Catalunya, el 2015 és un any capicua: 11111011111. Algú va aclarir que ho era, de capicua, «en base dos» i per això aquesta xifra. També ens va convidar a veure l'etiqueta de Twitter #FrikiNadal per conèixer més relacions amb les matemàtiques curioses. El Nadal és temps de regals i, precisament en tancar desembre, la llista de l'ACCC també va ser útil per resoldre dubtes, com ara on es podia comprar un «kit amb material (per a nanos) per fer experiments de refracció de la llum?», és a dir, «els típics prismes», hi va afegir la *llistaire*. Fins a 11 correus electrònics s'hi van enviar sobre aquesta qüestió.

The imitation game. Aquest és títol original de la pel·lícula *–Descifrando enigma*, en la versió doblada a l'Estat– estrenada fa unes setmanes i centrada en la figura del matemàtic Alan Turing. El *biopic* sobre el pare de la computació va donar peu a un debat en el qual diferents membres de la llista van expressar les seves impressions a favor d'aquest tipus de films per afavorir el coneixement de diferents figures científiques. També es van compartir anàlisis fetes a mitjans –en especial anglosaxons– sobre les errades o, més aviat, qüestions sobre Turing i la seva recerca que hi ha coneixement que van ser d'una altra manera. El

debat es va enllaçar amb la també recentment estrenada pel·lícula sobre el físic Stephen Hawking, *The theory of everything* (titulada en la versió doblada *La teoría del todo*). En total han estat una vintena de correus electrònics sobre els científics i el cinema.

Experiments. Els comentaris de la llista de correu també serveixen per fer experiments científics casolans. Una *llistaire* va preguntar si hi ha verdures que condueixen millor la calor que unes altres —com passa amb els metalls— posant d'exemple l'elevada temperatura del carbassó en un arròs respecte a altres verdures que l'hi acompanyaven. Entre les causes, la capacitat calorífica pel seu elevat contingut d'aigua podria ser-ne una. La *llistaire* va indicar que, a causa de la temperatura, va cremar-se la llengua, fet que altres membres de la llista van comentar que calia analitzar tenint en compte la conductivitat tèrmica, ja que «en general els aliments transmeten malament la calor», afegint-ne que «aquest paràmetre depèn molt de l'estructura cel·lular [la del carbassó] i morfològica» i que, per tant, no li sabia «atribuir la magnitud d'importància en el fenomen de la teva cremada». El mateix participant va aclarir que hi havia un tercer factor, la textura superficial, detallant que «el contacte entre llengua o paladar i aliment és important. Si la superfície té forats i porus, o és irregular, hi ha aire pel mig que dificulta la transmissió. El carbassó [...] s'adapta bé a les superfícies i, per tant, cedeix tota la calor sense impediments.»

Al gener, un dels temes de consulta també ha estat les fonts documentals sobre vida sintètica. Entre els suggeriments, una pàgina del diari *The Guardian* sobre la temàtica: <http://bit.ly/1CtT5my>.

Una de les notes de premsa comentades durant aquest primer mes de l'any ha estat sobre el projecte *Treu la llengua*, impulsat conjuntament pel Centre de Regulació Genòmica (CRG) i l'Obra Social "la Caixa". L'estudi inclou una mostra significativa que intenta determinar la varietat de bacteris i fongs presents al microbioma bucal i busca descobrir si estan relacionats amb alguna característica ambiental o amb l'estil de vida. Un total de 2000 estudiants de 3r d'ESO de 40 escoles

L'ACCC és membre de:

- World Federation of Science Journalists
- European Union of Science Journalists' Associations
- Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes
- Confederación de Sociedades Científicas de España
- Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació
- Cens d'entitats de foment de la llengua catalana de la Generalitat de Catalunya

EUSJA

focir

FECYT
FUNDACIÓN ESPAÑOLA
PARA LA CIENCIA
Y LA TECNOLOGÍA

del territori espanyol participen en la recol·lecció de mostres de saliva, que se seqüenciaran per buscar fragments d'ADN comuns pel que fa a bacteris i fongs: <http://bit.ly/1uCLPUa>. Una llistaire hi va reflexionar que si només «s'agafa la saliva» com a mostra d'estudi, potser s'hauria de tenir en compte que «la microbiota canvia amb l'edat.»

A dia 28 es van enviar des de l'1 de gener 156 correus a la llista. Si vols conèixer més sobre aquests temes, d'altres o compartir diferents qüestions relacionades amb la ciència i la comunicació científica, inscriu-te a la nostra llista de correu: <http://bit.ly/1kF2m2c>

L'ACCC a Internet

Segueix-nos a:

Web: accc.cat

Twitter: twitter.com/ACCC

Facebook: facebook.com/ACCCcientifica

Flickr: flickr.com/photos/accc/

LinkedIn (empresa i grup):

linkd.in/ceddtJ

linkd.in/aaisv4

Vimeo: vimeo.com/accc

Benvinguda a l'ACCC

Nova sòcia

A la Junta de l'ACCC celebrada al gener es va aprovar que Marta Renato sigui sòcia de l'ACCC. Si encara no ets soci, informa't al nostre web: <http://bit.ly/1uB8FKi>

Entitats col·laboradores de l'ACCC

COL·LEGI OFICIAL
INFERMERES I INFERMERS
BARCELONA

Fundación BBVA

